

Latweefchu Awises.

Nr. 13.

Zettortdeenâ 31. Merzi.

1860.

Awifchu-sinnas.

Kreewufemme. Sibiriâ pee Baikal-esara fchehlojahs, ka tur gan itt pastahwigi falftoht 30 ir wairak grahdu, bet ne kahda seemas zelka ne effoht, fneega truhkuma labbad. Turprettim Kreewufemmê Tambowas Gubernementi tahds breefniigs puttenu laiks bijis, ka Sarifkas pilfata eelâs wairs ne warrejufchi eebrault, un daschâ nammâ tikkai pa jumta lohgeem jeb fkursteneem warrejufchi isktuht abrà. Pafte ne drihkftejufe wairs braukt un nu nahf finnas, ka dauds zilweft brauzoht nofallufchi, arri atrafki dauds wefumi us zelka bes firgeem un zilwekem. 2 femneeki meshâ apmaldijufchees, eerakufchees feena kaudsê un kê ar fallu un baddu kaudamees, 2 deenas zihnijufchees un tad tikkai isnahlu fchi, kad breefniigas puttenez beigufchees. Pee Worfchaufkas atradufchi 20 zilwekus weenâ weekâ nofallufchus. Tahdu behdigu finnu wehl buhfoht deefgan par nofallufcheem un no fneega apputtinattem nelaimigeem.

Sibiria. Rakfa, ka Amures semmê pee Madolanas uppites effoht usgahjufchi 4 arfchinu appafsch semmes labbu kahrtu semmes, kas ar selta graudeem fajaukta. Tur nu arri warrehs seltu ismasgahf.

Spania. Kad Marokkeefchi wiunden atkal ditti fakauti tappufchi, tad nahlfufchi un atkal luhgufchi, lai meeru faderr, jo nu gribboht darriht pehz Spanjeru prahta. Saderrejufchi tahdu pameeru. Spanjeri dabbu to semmes gabbalu no juhmallas lihds Aingeru un 20 milj. naudas. Teltuanas pilfatu tee paturr par kishli, kamehr to naudu ismalfafchoht. Melillas, Penones un Aluremas pilfatus paturr Spanjeri, tee faderr andeles derribu un Wezes leelâ pilfatâ turrehs Konsulu un Mifiones nammu.

Italia. Sardinjeru Kehniufch Modenu, Parmu, Toskanu un Romagnu nu irr pilnigi faweenojis ar fawu walfti un tur eetaifa fawu waldfchanu. Prinzi Karignanu ezehlis par fawu weetneeku Toskanas walfti un pats nogehjis jaunu walfti raudfihf. Ar leelu gohdu un preeku kaudis fawu jaunu Kehninu usnehmufchi. Bet nu gahda par leelu ftipru kaxxa-fpehku, jo tizz, ka bes kaxxa jaw ne paliffoht un greufki deefgan wehl ees. Pahwests atkal Sardinjeru Kehninam rakftijis ftipru grahmatu un fazzijis, lai tam atdohd Romagnas semmi, un lai ne apgrehlojahs prett Kattofu basnizu, kurrâi fchi semme peederr. Jaw effoht pelnijis basnizas strahpi un pelnifchoht pafchu leelaku, Pahwesta leelo lahftu grahmatu (zaur to tahdi nolahdeti tohp isftumti no Kattofu basnizas un draudsibas); arri Gistreikeris isteizis, ka tam prettim jarunna un ne warroht wehleht Widus-Italiu panemt, jebfchu par to nekahdu kaxru ne gribboht jelt. Sardinjeris atkal atrakftijis, ka ne fpehjoht zittadi darriht; buhfoht allafsch basnizai pallaufigs dehls un Pahwestam gadda naudu malfafchoht par fcho semmi; bet Pahwests naw ar meeru un pee Rohmas Pehtera basnizas peeftittis leelu fohda grahmatu, un ar Kattofu basnizas lahfeem apfohda wiffus dumpineekus un itt wiffus, kas tam peeturrahs jeb palihds wiinna walfti celaustees jeb to panemt. Ar Napoleoni Pahwests arri fanihjis un gribb, lai wiinna kaxxa-fpehls ideet no Rohmas, jo tad nahlfchoht Neapeles Kehnina kaxxa-fpehls wiinnu un wiinna semmi pafargahf no dumpja. Schis us to gan irr gattawâs, bet ne drihfft ee-eet Pahwesta semmê, jo tad ar Sardinjerem warretu zeltees kaxfch, pafcha walfti nemeera deefgan, arri Enlenderu kuggi stahw pee Neapeles un irr par dauds ftipri padohma deweji.

Parise. Napoleonam nu arri sawas behdas, jo ne eet tik ahtri, kà gan zerrejis. Prohti, laut tee 20 wihri no Sawojas gan nahkuschi un luhgusch, lai Napoleons panemmohrt Sawoju un Nizzu, un Napoleons tuhdał spreedis un pawehlejis, schihs semmes peelikt pee Sprantschu walsts un sawam karra-spehkm no Italias iseet un panemt schihs semmes, tad tomehr atkal sinu dewis, lai schis winna spehks wehl paleek fur bijis. Jo Sawojas un Nizzas semme patte skaidri isteikuse, ka gribboht palikt pee Sardinias walsts, un ka tee 20 wihri bes kahdas sinas un pawehleschanas, kà wiltineeki tiklat us sawu paschu rohku gahjuschi pee Napoleonu. Suhtijusch, weetneeku pee Sardinias Rehnina sifnigi luhgdami, lai sawu wezzo zilts-semmi ne atdohdohrt; bet Rehninsch atbildejis, ka gan ne gribboht un tam schehl, bet ne spehjoht zit-tadi darriht, jadohd Napoleonam. Bet nu masa Schweizeru brihw-walsts pajekahs weenprahtigi un drohfschi prett Napoleonu un tam skaidri likluse teikt tã: Sawojas aprinki Schables un Wozignes no wezzu wezzeem laikeem un wehl 1815tã gaddã no wissahm Eiropas walstim apstiprinati par tah-deem, fur nelahds karra-spehks ne drihkt rahditees; tee Schweizereem effohrt jadabbu, ja ne paleekohrt pee Sardinias, un tadehrt Sardinjeru Rehninsch ne drihskohrt tohs Napoleonam doht, nedf Napoleons tohs nemt. Schweizeri drauda sawus saldatus schds aprinkds eelikt, ja Napoleons tohs nemskohrt un arri par to grahmatu loidusch, us wisseem Eiropas leeseem waldineekeem un luhgusch, lai teem palihds. Napoleons nu gan itt struppi atbildejis, ka tam jadabbu ir schee aprinki, jo tee peeder pee Sawojas, un Sardinjeris tam tohs atdewis un arri suhtiskohrt sawus saldatus, tã ka Schweizeri eeskohrt pahr roh-beschu. Tomehr Schweizeri pee tam drohfschi paleek — jo teem taisniba. Arri jaw kurn Gulenderi un bahrigi runna prett Napoleonu, ka Sawoju un Nizzu panemmohrt, jebfchu preeksch ta karra apsoh-lizees, ka ne kahdu semmi ne panemskohrt. Sakka skaidri: Winnam nebuht wairã ne warroht tizeht, jo sawu wahrdu allosch pahrkahpjoht un effohrt kah-rigs pehz kaiminu semmehm. Arri Bruhsis runna

slipri prett winnu; schee wissi prett winnu kaim-nojahs un tã rahdahs ka Gulenderu draudsiba ar Napoleonu pagallam un schee ar Bruhscheem sabee-droseees, jo kaiminu walstim ne effohrt wairã nelah-das drohfschibas. Je Sawoju gribboht nemt tadeht, lai Sprantscheem buhtu stipraki rohbeschi, tad arri gribbeschoht nemt Reines uppi un Belgiu. Tad nu Napoleons effohrt lehnaks palizzis, un sakka: Sawoju panemskohrt gan, jo schihs semmes laudis paschi pehz tam effohrt luhguschees, — bet lai fanahrt Kongressẽ par to un par to leetu ar Schweizereem farunnatees. Nedschs kas nu buhs.

S—j.

Gulenderu semmẽ tappe 1857tã gaddã 3½ milj. mahrzinu tehjas isdferti, (10 reises wairaf ne kã Kreemusemmẽ). Kad wisszauri rehkina, tad isnahrt us ikkatru zilweku 2½ mahrz. Kad to zuk-turu aprehkina, kas tai paschã gaddã Gulenderu semmẽ irr isbruhlehts, tad isnahrt us ikweenu zilweku gandrihs 20 mahrzini.

J. R.

Zusterburgã kahds mohderneeks us 3 mehne-scheem zeetumã un winna meita us 6 neddelahm zeetumã tappusch, noteefati, tapehz ka peenu preeksch pahrdohschanas ar uhdeni faskallojuschi. Buhtu daschaj peena-meitai derrigas sahles. — Id.

Wesselibas drauga padohmi.

II. Zaur to dakteru buhschana us semmehm irr grubta.

Us semmehm dakterus tik beesi ne atrohn, kã pil-fatds; leelaks pulks muischu un pagastu lohpa sawu dakteri turr un tam tad gan irr dauds mohkas un ruhpes, ja tas gribb sawu weetu taisnigi un ustizzigi ispidiht kã gohda wihrs. Tas ne warr gaidiht us skaidru gaisu un jauku laiku, kas noliktã stundã jabrauz. Muddens nakti, seemas fallã, pehrtowa gaisã, kad wehtra plohsahs un leetus straumehm lihst, kad zitti zilweki dufs saldã meegã, tad daschuris dakterim ja-eet, kad to fauz pee daschadahm nelaimem, lippigahm sehrgahm un grub-tahm dsendeschanahm, fur ne warr kawetees pee lohti steidsamahm leetahm. Tapehz mihlais lassitajs, arri retti atraddisi dakteri, kas peedfihwo fir-

mu wezzumu; pufsmuhfcha wihrs buhdams, tas ar fawu firmu galwu jau isleekahs kà zilweks, kam wezzums grausch.

Medesem taggad, kà tantini daschà widdà fawu dakteri zeenà turr un kà tam fawu gruhtu ammatu un puhlinu atweeglina. Muhfu Awischu Stà lappà jau eefahku stahstih, kà flimmneeki apgrehfojahs, mekledami puhfchtotaju, wezzu bahbu un raufsitaju padohmu. Taggad wehl stahstifchu, kas noteekahs, kad us gaddu fahihgtam dakterim pagasta flimmeem jadohd sahles.

Molittà deenà fanahf ne ween tee, kas teefcham fawas flimmibas deht melle zeen. daktera lunga padohmu un pahhgu, bet wehl wairaf wezzas bahbas, kam jaukà laikà mahjäs strahdaht ne patihf. Tahs tad fanahkufchahs papreelfch tehrse un plufschke kà jaw ihstas wallodneejes un plahpas ar isnefseju mehli par wisseem nowadda notifkumeem, tad aprunnajahs, kahdas sahles buhtu praffijamas un tad dakterim nabbadfiuam (kas flimmigös gaddös daschureis ne sinn kà apgahdaht ihfà laikà sahles un derrigüs padohmus wisseem gruhtu apfirgufcheem), kriht wirsü kà leetons, ne isstahsta nekahdu wainu jeb flimmibu, bet tikkai praffa un praffa bes galla, lai dohdohd: ohschamas sahles, pluffu-plahfsteri, firds-sahles, kamparu, magajamas sahles, drappes, — itt kà krohgà jeb kahdà brandwihna bohtè un — kad wissu to dabbujufe, tad eet pa mahjahm un arri pa swescheem pagasteem, un darra tà, kà jaw Stà Awischu lappà stahstiju. Zitti atkal ne grihb eet pee darba; tapehz nahf pee daktera lunga, leekahs flimmi effofchi un praffa sahles. Daktera lungs gan tuhlin atrohn un pahfihf scho wiltigu buhfchanu, bet laiku par walti tehre; zittam gohhdigam flimmneekam ja-gaida kahdu stundu ilgafi, kamehr dakteris tahdas wezzas plufschkes jeb tahdus deena sagtus un pufskohka lehzejus attraktijis nohst.

Kad nu beidsohd nopuhlehts dakteris paleef dumigs un tahdas bahbas, kas wiffas lules un labbatas ar sahlehm peebahsch un mahjäs pahrnahkufchahs ne sinn, kà scho jeb to sahli buhs bruhfcht un tad us laimi dohd, — es falku, kad winsch

tahs israhj un ne dohd weenai wezzenei preefch de f mit flimmeem sahles, — tad winnu isbrahke, wiffuwairaf krohgös, kad galwa eefillufe, laut tas arri buhtu gudrs, augsti mahzihts gohda wihrs, kas flimmus glahj ar labbahm, dahrgahm sahlehm. Tà eet dauds daktereem muhsu mihtà Kursemmè, kad tee ne darra tà kà bahbai patihf, bet kad dohd to, kas pee flimmibas waijadsigs un derrigs. Bahba bes drappehm nebuht ne warr pahrtift. Dohdi tikkai drappes, tad buhfi tas jo labba-fais — bahbu dakteris.

Par drappehm turplikam zittà Awischu lappà wehl runnasim un rahdisim, zil dauds dsendetajas un zitti apfirgufchi zilweli zaur bahbu drappehm un ar brandwihnu fataisitam sahlehm irr pohstà gahjufchi.

Geeminni fawu daktera lungu gohdà ar pateizigu mihlestibas pilnu firdi un ne mohzi winnu ar daschadeem melleem, neekeem un ar wiltibu; tad winsch mihligi glahbs, ja tu tikkai paklausigs buhfi un wissu to darriji, fo winsch pawehlejis. Daktera wahrdus buhs jo usmannigi wehrà list, paturrecht un ne pahrklaufstees, lai ne noteek kahda nelaieme, kà weenreis Saldes aprinki. Tur nelaita dakteris 1845tà gaddà wehleja kahdai flimmai feewinai 8 dehes us wehderu peelitt, lai nosihsch affinis. Wihrs, labbi eedsehrees, uskranj astonus, affi garrus preedes dehtus fawai feewai (kas leelà kaulu twihlumà gulleja bes atmannas) pats wehl fehsehahs wirsü, lai dehti ne nokriht un tohs ahtraki ne nonehme, kamehr feewina bij nohst! — Woi prahts! tu eesaukfees mihtais lassitajs; — bet nudee, tà irr notizzees un wehl dauds laudis dshwi, kas scho leetu pahchi peedsihwojufchi un to warr apleezinahf.

Dr. T. v. D.

Latweeschu apgehrbs un darbs.

Wezzös laikös Latweeschi fawu apgehrbu taiffija no pellekas woi baltas wadmallas. Rahju apgehrbs bij wihses woi arr pastalas. Seewas par isgrefnoschanu walkaja no siktara woi glahses un mettaleem taiffitas kehdes un gredsenus; meitas daudfreif fawas galwas ar pulku krohneem pufchloja, tur-

rus par wainageem fauze. Slinkumu Latweefchi par to leelaku kaunu turreja, nabbagoschana un sag-schana tiffe strahpetas; bet nabbaga firmgalwi drihlfteja mahju no mahjas eet un tiffe wissur laipnigi usnemti. Tas jaukafais tiffums pee wezzeem Widsemneefceem irr tas, ka winni sawus weefus un zeeminus augsta gohdâ turreja. Bet par kaunu un negohdu pee mihteem Latweefcheem tas irr fakkams, ka winni jau no pascheem pirmeem laikeem tai dser-schanaï irr nodewufchees.

Diwipazmitâ gaddu fimteni Lihbeefchi, Latweefchi un Jggauni wisewairak ar semmes kohyschannu un lohpu audsinafchannu darbejahs; arri ar bischu kohyschannu tee stipri un ne-apnikkufchi publejahs. Wes scheem darbeem winni wehl mihtoja jakti, sweijofchannu, andeli un jubras laupisfchannu. Seewu darbs bij willas wehryfchana un wadmallas un au-dekta aufchana.

R. U.

Stahfts.

Rahds jauneklis bij us maltiti luhgts. Tur bij dauds weefu, ta ka no pirmas riktes muhsu jauneklis kam kochti gribbejahs ehst, nekâ ne dabbuja. Dhtra rikte bij zahlu zeppetis un jauneklis aprehkinaja, ka ir schi rikte lihds winnam ne sneegfchoht. Dapehz winsch nehme maifi, druppinaja to us schlihwu un fauze: „Zib! Zib!“ Wiffi smehjahs par to gadru stikki, un zeppetî pasneedse winnam pa-preeksch. —ld.

Sluddinaschanas.

Swehtdeenâ 13 tâ Merzi nosudde weens fle ksch = ku fuus Klichwesmuischâ. Kas scho sunnt nosdohs meschafunga muischâ, jeb Klichwes meschafargam Rohnim, tas dabbubs 1 rubl. pateizibas naudas. 1

21mâ Aprili 1860 Brambergamuischâ prett skaidru nandu uhtrupé isdohs: awis, waiflas putmus, bischu strohpus, fungu un ir kalpu rattus, lammanas un wiffas stregu leetas un fedtus, wiffus lauku kohyschannas riktus, kas jauneem fainneefceem derrigi, ir lectu kofkus, falleja un dischlera ammata leetas zc. 1

S i n n a .

Teem, kam Latweefchu gramatu krahjums un arri labpracht paschas wezzas Latw. gramatas grihb dabbuht, mehs par 1 rubl. 60 kay. f. warram gabdabt scho tikkai retti wehl dabbujannu Latw. wallodas likkumu gramatu: Erster Versuch Einer kurz verfaßten Anleitung, Zur lettischen Sprache, überreicht v. **Henrico Adolphi**, der Herzogthümer Curland und Semingallen Superintendente, auch Ober-Pastoren d. christlichen Deutschen Gemeinde in der Fürstl. Residenz M J T U. Gedruckt in Mitau, durch Ihre Hoh. Fürst. Durch. Hof-Buchdrucker **George Madegly 1685.** S-3.

Qabbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 26. Merz un Leepajâ tai 26. Merz 1860 gaddâ.

M a l f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.		M a l f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Fschetw. (1 puhru) rudsu 170 lihds	1	80	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) djesses . . .	—	85	1	—
1/3 " (1 ") fweefchu 275 —	3	—	2	80	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	—	1	30
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	80	1	70	1/2 " (20 ") schkibtu appianu . . .	2	75	2	30
1/3 " (1 ") ausu . 115 —	1	20	1	10	1/2 " (20 ") schab. zubl. gatt. . .	2	60	2	20
1/3 " (1 ") firnu 180 —	2	—	2	30	1/2 " (20 ") krohka linnu . . .	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist. . .	1	70	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu . . .	2	20	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. —	2	25	2	75	1 muzzu linnu sehku . . . 5 1/4 lihds	6	25	5	—
1/3 " (1 ") fweefchu mil. . .	3	50	3	—	1 " silku . . . 15 —	14	—	—	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim. . .	2	20	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	4	50
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	4	—	3	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	50
1/2 " (20 mahrz.) fweesta . . .	—	4	—	4	10 " " smallas " . . .	5	—	4	50

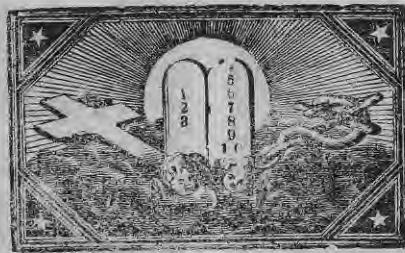
B r i h w d r i k k e h t .

No jubrmallas-gubernementâ augstas walbischanas pusses: Collegienrath G. Blaeze, Jensor. Selgawâ, tai 29. Merz 1860. No. 51.

Uwischu

Basnizas

Nr. 13.

peelikkums.

sinna s.

1860.

Jannas sinna s.

Deepajas Latweeschu Annes basnizas tohri, kas 18^{2/7} affis augsts irr, nupat uslikke jaunu stundu-pulkstēni, kas Zelgawā irr taishts un malka weenu tuhft. rubt. fudr. Zipperu-tahpeles, kas 8 pehdas plattas irr, tikke no jauna apseltitas un mahletas. Wezzo pulkstēni, kas dauds gaddus stundas un minutes rahdijs, un pehdigi ne spehje wairs no leela wezzuma Deepajneekem kalpoht, nonehme un nolikke pee duffas. Minnetas basnizas ehrges teel arridsan mahletas un no jauna apseltitas. Apseletichana wairak kà simts rubt. malka. Lai Deews swehti un usturr zeenigus basnizas aplohpejus.

Zahbeles basnizā usstelleja preeksch waffaras swehtkeem ehrgelu buhwetajs Herrmanna lungs no Deepajas jaunās ehrges, ar 9 flannigeem registreem (balsim) un pedali. Sch—r.

Griningenē (Wahzsemme) atstahje kahdō us-raugs, ar sawu seemu us plawu aiseedams, sawu 9 gaddus wezzu meiteni un 3 gaddus wezzu dehlu weenus paschus mahjās. Meitene bij brahlinam ehdeenu fataisijuse un fauze to ehst. Behrns skrehje spizzu nast rohtā turredams pee galda, pakluppe pah malkas pagalli un palikke gulloht. Iebihjufehs meitene fauze nahburgus (kaiminūs), kas behrnu uszehle; bet tas jaw bij pagallam, jo nasis bij zaur kaku gahjis. Daschs nabbaga darba wihrs un seewa, lam japuhlejahs deenischku maisti pelniht, gan daschu reis ne warr pehz saweem behrneem tā flattiht, kà wajadsetu buht; bet tas, lam Deews rohzihu peeschkihrijs, no scha nelaimiga notikkuma mahzifees kà ar behrneem jadarra.

Amburgā 4 pabrihke strahdadami puischeli iswille kahdā grahwmallā faknes un isfuhloja no tahm fullu, dohmadami, kà tahs kalmes effoht.

Bet par nelaimi tahs bij sunna-burkana faknes. Behrni dabbuja tulih negantus krampjus un weens no teem, jebfchu dakters ahtrumā tappe atfaukts, nomitre pehz 2 stundahm, ohtrs ohtrā deenā, treschais wehl flims un zettortais paldees Deewam weffels. Sorgajeet mihli wezzaki sawus behrns, kà tee ne krimstu un ne sihtu kaut kahdas faknes jeb ohgas, zaur ko jaw dascha nelaimē notikkuse.

—Id.

No Kursemmes Bihbeles-beedribas.

Es isleeschu uhdeni us teem isdwihtufcheem un strawmes us teem iskaltufcheem. Esaj. 44, 3.

Preeksch diwi gaddeem dshwoja Kursemmē 459 tuhft. 814 laudis no Lutteru tizzibas. No fcheem 459 tuhft. 814 zilwekeem dshwoja us semmehm 428 tuhft. 233 zilweki, un pilfatōs 31 tuhft. 581 zilweki. Tee 459 tuhft. 814 semneeki dshwoja eeksch 20 tuhft. 894 mahjahm, 1787 meschafarga mahjahm un 98 brihw-mahjahm.

1813tā gaddā muhsu tehwa-semme Bihbeles-beedriba irr eetaisita, schihm mahjahm Deewa wahrdu gahdabt. Skaidri ne warram aprehklnaht zil Bihbeles un jaunās Testamentes no 1813ta gadda lihds 1816tam gaddam Kursemmē isdohtas un isdallitas, jo tannis gaddōs ne tikke katra grahmata, ko pahrdewe, peerakstita un peeshmeta. Tikkai sinnam, kà 1816tā gaddā desmits tuhft. Jaunas derribas Latweeschu wallodā drikketas un 1817tā gaddā Kursemmē isdallitas un isdohtas irr. No 1832tra gadda lihds 1mam Janwarim schinni gaddā pa Kursemmi irr isloistas un isdallitas 17 tuhft. 332 Bihbeles un 41 tuhft. 144 Jaunas derribas.

No tam redsam, kà taggad wehl wiffās mahjās naw Bihbeles. Paschi mahzitaji apleezina, kà wehl effoht tahdas draudses Kursemmē, kur no 100

mahjam wairaf kà 50 lihds 75 mahjas wehl bes Bihbelem irr. Ak! kaut jel no Deewa schehlafstibas warretum tahdus laikus sagaidiht, ka katrà mahjà Bihbele irr, ka no Deewa wahrda wiffi isfalkufchi un isflahpufchi warr smelt uhdeni, kas werd us muhsichigu dshwofchannu, kà tas Kungš irr fohljis. Mihki tizzibas beedri! peelhdsfeet ar mums to schehligu Deewu, ka wiasch muhsu dwehfeles darritu isfalkufchas pehz Deewa wahrda un isflahpufchas pehz ta dshwibas malka, ar ko Deewa wahrds muhsu safalkufchas firdis dšifina.

Bihbeles-beedriba zil ween warredama pee tam peepalihds, ka tas Deewa wahrds isetu pa wiffu Kurfemmi. Bihbeles-beedriba pahrdohd Bihbeles un Jaunas derribas tahm paliga Bihbeles-beedribahm par lehtaku naudu, tà ka us katru Bihbeli Bihbeles-beedriba peemalka klast 41 kapeikus; jo Bihbeles-beedribai malka papihrs un drikkeshana preeksch katras Bihbeles . . . . . 76 kap. eeseeshana . . . . . 65 "

Kohpà 1 rubl. 41 kap.

Kahdas 8 lihds 900 Bihbeles Bihbeles-beedriba atdohd paliga Bihbeles-beedribahm un ta us tahm 900 Bihbelem malka klast 369 rubl., jo tahs paliga Bihbeles-beedribas ne malka par weenu Bihbeli wairaf kà weenu rubuli. Us katru Jaunu derribu, kas Jelgawà drikketa, Bihbeles-beedriba paspehle 23 kapeikus, jo papihrs preeksch weenas jaunās Testamentes malka . . . . . 16 kap. drikkeshana . . . . . 16 " eeseeshana . . . . . 17 "

Kohpà 49 kap.

Scho jaunu Testamenti Bihbeles-beedriba pahrdohd par 36 kap. Geksch pagahjufcheem 6 gaddeem Bihbeles-beedriba katru gaddu lihds 800 Jaunas Testamentes pahrdewufe un tà ifgaddus 104 rubl. paspehlejufe.

Bet kur tad Bihbeles-beedriba wehl til daudj naudas dabbu, tahdu leelu naudu peemalkaft klast? Schi nauda nahf zaur mihlestibas dahwanahm. Geksch teem 6 pagahjufcheem gaddeem irr lihds 550 rubl. Bihbeles-beedribai ifgaddà dahwinati. Daudj Bihbeles wiffai no Bihbeles-beedribas irr afschinkotas gan draudschu, kas ne spehj pee schibs man-

tas tikt, gan eeswehtijameem behrneem, gan grehzineekem, kas us Sibiriju tilke dšikti. Jëgahjufschà gaddà irr tè isdallitas 2 Latweeschu Bihbeles un 35 Jaunas derribas, 6 Wahzu Bihbeles un 10 Jaunas derribas.

Mihki tizzibas beedri! Kuhdfeet Deewu, ka Deews fawu wahrdu pee muhsu dwehfelem fwehtitu un mums dohtu pehz Deewa wahrda isfalkufchas dwehfeles. Amen. G. R.—r.

Israëla behrni tuffnesi.

(Stattees Nr. 10.)

Schis irr tuffnesis, ko schim brihscham nosauz kalnainu Arabbiju. No tahs weetas, kur Israëla behrni zaur farkanu juhru bija gabjufchi, teem zelsch bija trihs deenas zaur Sur tuffnesi. Uhdeni tur ne atradde, kamehr nahze pee Mahres attas; bet Mahres uhdeni ne warreja dšert, jo tas bija fohti ruhktis. Tad tas Kungš rahdija Mohsum kahdu kohlu; to tas eeliffe tai uhdeni, un uhdens palikke falds. No Mahres tee pehz trihs stundahm nahze us Celim, tur bija 20 awofchi un 70 Palmu kohli. No Celim aisgahjufchi, tee apmette fawu lehgeri tai tuffnesi Sin, kas starp Celim un starp Sinai irr. Tur wiffa Israëla behrnu draudse kurneja pret Mohsu un Ahronu, eekahrodami galkas pohdus, kas Egipteru semmè bija. Bet tas Kungš tohs nesse us faweem fpahrneem, kà ehrglis, un lifte teem waklarà pahrdewufe wiffu lehgeri paipalas nahkt, un rihtà dewe to Man, jeb maifi no debbesim, to tee ehde kamehr Kanaana semmè eegahje.

No Sin tuffnescha Israëla behrni nahze us Rawidim. Tur winni atkal bahtrahs ar Mohsu, ka teem uhdens ne effoht, bet Deews brihnischki tohs dširdinaja no Dreb kalna. Tad tee Amalekiteri nahze un kahwahs ar teem. Bet Mohsus pakalnà stahmedams turreja to Deewa fislil fawà rohlà, un Israëls uswarreja. Mohsus tehwozis Petrus nahze pee winna tuffnesi un dewe winnam labbu padohmu, prohti, kà tam bij gohdigus wihrus israudšit, un teem laudim par wirsneekem doht. No Rawidim Israëla behrni gabje tuffnesi pee Sinai kalna, kur Deews fawus bauklus dewe. Schi winni mitte pilnu gaddu un redseja leelu ne-aismir-

stamu leetu, prohti ta Wiffu-augstaka gohdibu, ka tee winna balsi dsirdeja no ugguns widdus un palikke dsihwi. Tur tee Deewa laudis atsinne sawu paschu firdsprachtu un atgreeschs un palikke par Deewa laudim.

Israëls no ta Kunga padebbesi waddihts, no nahze pehz trim deenahm tai tulfnesi Waran. Un tas notikke, kad tee laudis kurneja, tad tas tam Kungam ne patikke, winna bahrsiba apskaitchs un ugguns zehlehs un norihja ta lehgera gallu. Taphez Mofus nosauze tahs weetas wahrdu Tabeera, tas irr: Ugguns eedeggums. Un teem laudim atkal gribbejahs galkas; tad tas Kungs teem pa prah-tam darrija, bet par sohdbibu; — jo tur zehlehs sohti gruhtha seherga un dauds tur apmirre. Taphez tahs weetas wahrds tappe nosaukts: Gefahroschana-s kappenes. Ta tas Kungs tohs waddija us Altzerotu un tad no Dreh kalna leela breefmiga tulfnesi, tur deggofchas tschuhskas bija un skarpiji un twihkschana bes uhdens. No turrenes tee pasneedse tohs Amoriteru kalnus pee Rahdes-Barneas.

Schë Israëls bija pee apsohlitas semmes rohbeschahm, bet tee islubki, kas to apsohlitu semmi pa to starpu bija pahrsitaigajuschi, stahstija tik breefmigas leetas, ka wisseem laudim leelas isbailes usnahze, un tee gruhiti noseedsehs prett to Kungu. Tad tas Kungs winnus bahrgi apdraudeja un fazzija: Tik teescham ka es dsihwoju, schinni tulfnesi buhs juhfu meeschahm pakrist, un wisseem, kas prett mannim kurnejuschi, ne buhs eet apsohlita tehwssemme. Tee atgreeschs, bet ne pee ta Wiffu-augstaka; bet sawa pahrgalwiba gribbeja us Egiptes semmi eet. Bet ko tas teem palihdseja? winni kreitte sawu eenaidneeku rofkas. Trihdesmit septini gaddi pagahje, kamehr tee atkal nahze tai weeta. Tur tee jau bija bijuschi, un apmette sawu lehgeri Rahdesa. Tur Mirjame, Mofus mahsa nomirre, un tappe aprakta, un Mofus un Ahrons apgrehlojahs, un nomirre abbi pirms tee warreja eet Kanaana semme. Tas bija 40 gaddus pehz tahs iseeschana no Egipteru semmes. Schë bija gals tizzis wisseem teem wihtreem, kas proeksch 38 gaddem no Rahdes-Barneas bija isgahjuschi. Tee wiffi bija tulfnesi apmirruschi bes ween Jofuus un Kalebs. Jauna zilts bija zehlfrees pehz tahs wezzas,

jauni laiki nahze, jauna Israëla dsihwofchana eefahzchs.

—g—u.

Gohdbihjafchana preeksch Deewa.

Tas spehzigakais Rehninsch no wisseem Dahnu-semmes waldineekeem irr Kanuts tas Leelais bijis; jo ne ween Dahnu semme sem winna waldifchana-s szeptera stahweja, bet winna waldifchana arri issteepahs pahr wiffu Eslanderu un Sweedru semmi. Tahda spehka, warrä un gohda buhdams, winsch drihs lepns un angstprahstigs warreja palikt; tomehr tas pee winna ne notikke wis. Gan winsch daudstreis glauda-wahrdus dabjuja dsirdeht, bet tee nekad winna firdi ne eesaknojahs; turpretti winsch arweenu to rahdija, ka ta laime kas winnu pawaddija, no Deewa nahkoht, kas wiffu pasauli pehz sawa swehta prahta waldohht. Ka winsch Deewam ween wiffas leetas to gohdu irr dewis, to meh arri no scha notikkuma warram redseht. Rahdu reis kad winsch garr juhmallu zeereja un leels lauschu pulks winnu pawaddija, uesteize zitti no winneem Rehnina gohdu un spehku un wiffswaitak to, ka winsch tas spehzigakais un laimigakais wirs semmes effoht. Rehninsch, apnizzis jau tahdas glauda-walldas klausitees, pawehleja weenam no saweem fullainem krehslu atnest un to pascha augstaka weeta pee juhmallas nolikt. Tas notikke tanni pascha brihdi, kad juhras uhdens kahpe. Rehninsch nu apsehдахs us krehsla un sauze stipra balsi: „Juhra! tu man effi padewiga, un tu semme, us kurras es sehsku, tu effi manna!“ Bet uhdens arween angstaki zehlahs, un Rehninsch palikke slapsch. Winsch nu no krehsla uslehzis, fazzija: „Wiffas semmes eedshwotajem buhs sinnaht, ka zilweta spehks gauschi wahjisch un neezigs irr, un ka zits neweens waldineeka gohdu pelnijas, ka ween tas, kas debbesi un semmi walda!“ Ar leelu kaunu atstahje glauditaji Rehninu; bet Rehninsch, gribbedams Deewam wehl leelaku gohdu parahdiht, pawehleja sawu selta krohni, kureru winsch nessaja, no ta laika basniza glabbahht.

R. II.

Studru-puhfnis.

Rahda flinkis redseja pukkes seedam un dsirdeja putnu slawas-dseefmas. „Woi tad es ne esnu wairak la juhs?“ fazzija winsch. „Da es arri gibbu sawu dsihwi dseedadams un singodams pawaddiht.“ Winsch eegahje mescha. Te sauze weena bals: „Skattees us semmi!“ Slinkis skattijahs un ceraudsiija skudru puhfni. Skudras wille nastas, kas daudi leelakas bij la winnas paschas. Zittas turreja labbibas graudinus mutte, zittas atneffe semmes preefsch dambja taifschanas, lai uhdens ne taptu puhfne. Zittas atkal krahje barribu preefsch seemas. Tahm skudrahm, kas ar sawu nastu ne spehje us puhfni uskahpt, tahs zittas palihdseja. Slinkis wehl ilgi buhtu skattijees, kad ta patte bals ne buhtu atkal sauksufe: „Woi tu ne effi wairak la schahs skudras?“ — Slinkis nu eeraudsiija kahdu firmgalwi. „Wasuddis dehs! woi tewim naw ne tehwa ne mahies, neds drauga, pee la tu warretu strahdaht. Redsi scho maso skudru tautu. Ikkatra ruhpiigi strahda un gahda par sawu deenischku maifi, jo kas ne gibb strahdaht, tam arri ne buhs eht.“

Bamahzihts flinkis gabje mahjas un tam par skudru-puhfni dohmajoht eschahwahs prahda, la pasaula (tapat la skudru-puhfne) katram preefsch wisseem japuhlejahs un jastrahda, un neweenam preefsch sewis ween.

J.....i.

Janna grabmata.

Zelgawa 1860 pee J. W. Steffenhagen un dehla drikketa, un Latweeschu Awischu nammâ par 10 kap. dabujama (24 lappas):

„Bahrina Wahre.“

(Kumedinu stahsts.)

Kumedinu stahsts irr tahds, kur tee zilweki, kas tahda stahsta darbojahs, nahf un eet un paschi runna un dara itt la leelos kumedinu nammâs Rihgâ, Zelgawa un Leepaja buhsfeet redsejuschi, un kur ne tik tahdi ehrmi, johki un lectas la tirgu tohp rahditas, bet no gudreem zilwekeem ta tohp runnahts un darrihts, la tahda kumedinu stahsta farakstihts. Arri kungi gohda deenas daudsfahrt tahdus kumedinu stahstus sawos nammâs paschi ismahjahs un rahda saweem draugeem un weeseem.

Janischewska kungs scho kumedinu stahstu jums Latweescheem no Wahzu wallodas pahrtulkojis, lai ir juhs ar tahdeem raksteem dabbutu eepashtees. Tizzu, jums patiks, jo stahsts irr smuks, gohdigs un derrigs, un no ta warr mahzitees, la ikkats mihlestibas un schelastibas darbs un gohdiga firds allasch peln sawu gohdu un labbu algu. Warreet drohschi pirkt.

S—j.

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 18. Zuhni un Leepaja tai 18. Zuhni 1860 gadda.

M a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepaja.		M a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepaja.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 170 libdi	1	80	1	90	1/2 puddu (20 mahrz.) dsefses	1	10	1	10
1/3 " (1 ") fweeschu 325 —	3	50	3	25	1/2 " (20 ") tabala	1	25	1	30
1/3 " (1 ") meeschu 160 —	1	70	1	80	1/2 " (20 ") schibnu appian	2	75	2	—
1/3 " (1 ") auju . 115 —	1	25	1	20	1/2 " (20 ") schah. zuhtu galk.	2	60	2	20
1/3 " (1 ") strau 180 —	2	—	2	—	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mitl.	1	75	1	85	1/2 " (20 ") braika linnu	1	40	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet.	2	50	2	70	1 muzzu linnu sehfln. . . 5,00 libdi	6	25	5	—
1/3 " (1 ") fweeschu mil.	4	—	3	25	1 " filku . . . 9,00 —	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meeschu putrain.	2	40	—	—	10 puddu farkanas fahls	4	80	4	50
10 puddu (1 birkawu) seena . 300	3	50	—	—	10 " baltas rupjas fahls	4	80	4	50
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 350 —	3	80	3	15	10 " " smalkas "	4	80	4	50

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmassas-gubernements augstas waldischanas puffes: Collegienrath G. Blaesé, Zensor. Zelgawa, tai 21. Zuhni 1860. No. 105.

Uwischu

Missiones

Nr. 13.

peelikkums.

Siinas.

1860.

XXXVII. Par Deewa walfstibu paganu starpā.

11. Awrikas wakkara-puffes malla.

(1)

(Stattes Nr. 12.)

Par Awriku mehš jaw daschahrt effam runna-
 juschi, ihpafchi, kad par missiones darbu pee
 Ottentotescheem un zittahm tautahm stahstijam, kas
 deenas-widdus Awrikā dsihwo. Taggad nu to pee-
 minnedami mehš jo skaidri jums schahs semmes
 buhšchanu warram israhdiht; jo muhsu mihtais
 Schulza mahzitajs, kas til ruhpiigi par tahdahm
 leelahm publejahs, mums nefenn atkal Awrikas
 lantfahrtri dahwinajis, par to mehš missiones draugi
 winnam ihpafchi pateizam. Es tad nu juhs, mihtee
 draugi luhdsohs, ka juhs scho lantfahrtri virzeet;
 jo ta mums taggad ihpafchi derv, lai juhs pee
 muhsu stahsteem arri warreet tuhlin uzeet lantfahrte,
 par kahdu mallu mehš stahstam. Nemmeet nu scho
 lantfahrtri preekscha un apluhkojeet Awrikas semmes
 rohbeschus. Te juhs redsefeet, ka Awrikas seemeta-
 puffe stahw Widdus-juhra, kas to schkir no Giro-
 pas. Us rihta pufsi Awrika zaur schauru semmes
 gabbalu, ko fauz par Suez-schaurumu, karrajahs
 kohpa ar Asiu, no wakkara puffes atkal stahw leela
 Atlantika juhra. Te Awrikas malla eeschlehrfu
 ar leelu lihkmumu eet us deenas-widdus pufsi. Rabbu
 gabbalu no seemeta-puffes rohbescheem eefahfahs
 leelu leelais smiltschu tuffnesis, ko fauz par Saaru.
 Das pats lihds 200 juhdses plattumā no wakkara
 lihds rihta-puffei, welkajs Egiptes semmei schlehr-
 fam pahri un pahri wiffu Awriku. Schinni
 leelā tuffnesi zits nekas redsams ka smiltis un
 smiltis ween, kas tapat ka juhrawilni no ta wifs-

masaka wehja grinahs; schinni leelā semmes gab-
 balā nekahda uppe, nekahds amots; retti retti, itt
 ka leelā juhra fallas pazekahs no uhdenswilneem,
 ta arri te tuffnesi pa leelahm starpahm atrohnoms
 kahds semmes gabbalinfeh, kur amots, un te arri
 irr sahle un augtu nefseji kohki. Reifneeki, kas no
 seemeta-puffes eet ar lameeku-lohpeem us deenas-
 widdus pufsi, tahdas weetas atrohd gannibas un
 pahritkschanu, bes ka winneem buhtu ja-apflahpst
 smiltis. No seemeta-puffes lihds schin leelam
 tuffnescham dsihwo wiffuwairaf tautas, kas peederr
 pee Araberu zilts; tahs wiffas, jehschu wezzu wez-
 zds laikds te bij leelas kristigas draudses, no 700ta
 gadda peenehmufschas Nuameda jeb Turku tizzibu.
 Par schahm tautahm mehš taggad wis ne runna-
 sim, jo tahs turrabs zeeti pee fawas mahnu-tizzi-
 bas un irr no fenn laikem kristitu tauschu leelaki
 cenaidneeki, lamehr preeksch wairaf ka 20 gaddeem
 Sprantschi zittas, kas ap Alschiri dsihwo, irr pee-
 warrejuschu un pafchi tur apmettuschees; nuwat
 muhsu deenas Spanjeri ar jitteem, prohti ar Ma-
 rofeescheem, labbi islahwufchees.

Schahs tautas nu, kas dsihwo no Awrikas see-
 meta-puffes lihds tam leelam tuffnescham, mehš tag-
 gad pamettam un garw wakkara-mallu brauzoht pee-
 stahjam pee leelas uppes, ko fauz par Senegalu;
 no schahs fahloht apluhkofim tahs daschadas sem-
 mes, kas pa to pafchu wakkara-mallu stahw. No
 schahm pirma irr Senegambia fauzama, stary
 tahm abbahm uppehm Senegal un Gambia, pehz
 tam ap leelo juhras-lihkumu irr semme, kas
 fauzahs Sineā, un te ihpafchi wehl ischkirrami
 masaka semmes gabbali, prohti Sjerra-Leone,
 Tiberia, Sobbu-, Selta- un Wehrqu-semme.

Wissa fchi semme issteepjabs gaxe juhru lihds 600 juhdsu garrumâ, plattums tai (no juheas rehli-najoh) tillai kahdas 80 juhdses. Reelas uppes tē cetekf juhri, no kurrahm patte leelaka fauzjabs Mihger-uppe, kas leelâ lihkmâ pahristaiga wissu fcho semmi; lihds fchim wehl naw ihsti flaidri schabs uppes zelsch usceets un daudskahrt augsti mahziti wihri ap to jaw publesjufchees. No juheas fahfoht semme arweenu pa kahrtahm augstak pazekfahs, kamehr augsti kalni rahdahs, kas ar beeseem mescheem apauguschi. Gaisf tē lohti karsts, un seema un ruddens tur naw redsams, tillai waf-fara, tur wiss no aplam leela karstuma iskalst, un pehz tam pa trim mehnescheem leetūs laifs, tur arweenu uhdens gahschabs kâ ar spanneem no debbefes. Par fcho laiku wiss atkal atdsihwojabs un semme isnefs baggatigi rihfi, tabbatu, sillumu sahles, kohkwilla, zukuru un zittus dahrgus un smalkus augtus; tē arri leeli un plehfigu mehru leels pulks: lauwas, tihgeri un wiffadas surtes ehrnu un tšchubfku, bet arri gohwju-lohpu un aitu.

(Turplitam wairak.)

* Zelsch zaur missiones darbu. *)

Redsi, tumšiba aylabj to semmi, un krešfiba tohs lau-dis, bet pahre tewi uslehts tas kungs un wiara gobbiba pahre tewin rahdisees. Un tee pagani sat-gahs tawâ gaischumâ, kas pahre tewi iri usgahjis. Pazell tawâs azzis wiss-apfahrt un stateres, wiffi tee iri fapuzjinaut un naht pee tewis. (Staj, 60, 2-4.)

Wissa pafaulē dsihwo lihds 900 milj. zilweku, no kurreem 600 milj. wehl pagani iri. Zelschu muhsu deenâs neweenâs semmites un neweenâs tau-tas wairs newaid, tur sw. Ewangeliums ne tohp fluddinahts, tatschu wehl daudj milj. dweh-feku iri, kas to faldw Jesus wahrdu ar fawahm aufim wehl naw wiss dabjujufchi dsirdeht. Redsi, pazekfeet juhfu azzis un skattait tahs druwâs, jo tahs jaw iri baltas pehz plauschanas. (Zahn, 4, 35.) Plauschanas gan iri, bet mas iri to darbneeku; tapehz kuhdseet to kungu ta plaujama, ka tas strahd-neekus subtitu us plauschanu. (Zuhf, 10, 2.) Wehs greibbam islahstihbt: 1) no teem strahdneekem, un 2) no ta plaujama.

*) Schi islahstischana missiones-swehtis, 6. Januari 1860, Dinburgas Wahju-draudsei preekstschaffina tappuse.

I. No missiones-beedribahm un missionareem.

Lihds fchim brihscham flaita 35 missiones-beedribas, kas falassa naudu un isfuhtha missiona-rus. Tee iri apmettufchees kahdas 1 tuhft. 400 weetâs jeb stazionēs, kurrâs strahda lihds 2 tuhft. 500 eefweh-titi Giropeēu missionari ar 3 tuhft. paligeem no paganu-tautahm. Tas wissleelakats missionaru flaitls isceet no Wahjsemmes un ihpafchi no masas Wirtemberges walfts. Angleschi (Gal.) wisswairak famett naudas un nemm strahdneekus no Wahjsemmes.

Tahs jo teizamâs missiones-beedribas irraid:

1) Angliska (Engl.) basnizâs-miss.-beedr. ar 141 stazionehm, 132 missionareem, kurre starkpâ 51 no paganu tautas, 2 tuhft. paligeem un skohl-meistereem un 18 tuhft. Deewaldneekem. Schi beedriba par gaddu falassa 1 milj. dahlderu; pagah-juschâ gaddâ iri atskluschees 18 tuhft. dahleri;

2) Angliska Metodistu missiones-beedriba ar 509 staz., 759 eefw. missionareem un 1 tuhft. 100 paligeem; ta flaita 128 tuhft. dwehfeles un falassa 900 tuhft. dahld.; atskluschees irraid 14 tuhft. dahld.;

3) Londones miss.-beedr. ar 154 eefw. mis-sionareem, falassa lihds 700 tuhft. dahld. un flaita lihds 13 tuhft. draudses-lohzeklus, ta arr turra mis-siones fuggi: „John Williams“;

4) Angliska Baptistu missiones-beedriba falassa 150 tuhft. dahld.;

5) Brahu-draudses miss.-beedr. ar 75 staz., 304 strahdneekem, aplohpj 74 tuhft. dwehfeles un falassa 250 tuhft. dahld.;

6) Bahseles miss.-beedr. Schweizeru semmē falassa 132 tuhft. dahld. un turra 17 staz. ar 42 missionareem un 100 skohlmeistereem no paganu-tautahm, bet wisswairak publejabs ar skohleschannu un atdohd fawus ismahzitus missionarus arr angliskahm beedribahm;

7) Leela Bostones missiones-beedr. Seemef-Amerikâ, ar 126 staz., 171 eefw. missionareem, 120 mahzitajem un 324 skohlmeistereem no paga-neem, 146 bainizahm un 26 tuhft. 978 draudses-loh-zekeem, bet arridjan ar 133 tuhft. dahld. parradeem; fchi beedriba arri turra ihpafchu missiones-fuggi, ko fauz par „Rih-ta-swaigsi“. ko usbuhweja 1858tâ gaddâ par naudu, ko skohlas behrni famette;

8) Keines missiones-beedr. (Barnes pilfatâ pee Keines uppes) ar 29 staz., 39 missionareem un 20 tuhft. dahld. parradeem;

9) Seemel-Wahzu jeb Brehmes miss-beedr. ar 6 staz., 15 missionareem un missiones-luggi, lam wahrds „Dahomei“ (paganu tautas wahrds).

10) Leipzigas Lutteru missiones-beedriba ar 10 st., 13 eesw. missionareem un 100 paligeem no paganeem, falassa 50 tuhft. dahld. un apkohpi 4 tuhft. 661 dwehseles. Schi beedriba gahda, lai winnas missionari tilpat us augstahm flohlahm mahziti tohp, lâ mahzitaji, lo kristigâs draudsês ezeff, jo ta suhta sawus missionarus pee Rihta-Judias lohti mahzitahm tautahm. Pee schahs beedribas wiffas Luttera draudsês Kreewusemmê to leclafu dalku sawu dahwanu nosuhza; pagahjuschâ gaddâ no muhsu draudsehm irr dabbujuschî lihds 9 tuhft. rubl. (Kursemmê irr falassiti 1290 rubl., Widsemmê 3 tuhft. 26 rub.)

11) Ermansburgas jauna miss-beedr. no Wahzsemmes mahzitaja Harms kahdus 10 gaddus atpakkal ezelta, ne pilfatâ, bet Ermansburgas zeemâ. Schi beedriba arr jaw turra ihpafschu missiones-luggi, lo sawz par „Randagi“ (Wp. darbi 8, 27.) un irr isuhthijuse 60 missionarus eesch 4 st.; bet tanni stappâ naw wifs ween mahzitaji bet arridsan ammatneeki un semneeki, kas ne ar wahrdeem bet ar sawu kristigu mahjas-buhshannu pasluddina to Deewa schehlastibu eesch Jesus Kristus; — pagahjuschâ gaddâ ta irr falassijuse 30 tuhft. dahld.;

12) Goffnera miss-beedr., no nelaika Berlînes mahzitaja Goffnera ezelta, ar 5 staz. un 14 missionareem, apkohpi 4 tuhft. dwehseles Rihta-Indiâ un falassa lihds 5 tuhft. dahld.;

13) Dhira Berlînes miss-beedr. ar 9 staz., 27 missionareem, 2 tuhft. 700 dwehselehm un lihds 120 tuhft. dahld. naudas;

14) Parihses Ewangeliuma miss-beedr. falassa 126 tuhft. gulschus un suhta sawus missionarus us Awriku. (Eurylikam wairal.)

missiones un Bihbeles draugi jo stipri publejahs sawu darbu pee Turku tizzigeem strahdadami; jo tad bij isdewigs laiks. Preeksch tam bij zeeti aisleegts swehtus rakstus us Turku semmi aiswest un pahrdoh. Bet kare laika ar daschadahm kare leetahm arri Bihbeles un dauds zittas swehtu rakstu grahmatas tur nowedde. Apgahdaja arri swehtu rakstu pahrdewejus, kas pa Konstantinopoles celahm staigadami Turku tizzigeem Bihbeles pahrdewe. Blise, Amerikas Bihbeles-beedribas usraugs Konstantinopole, par scho leetu tâ raksta: „No sawcem Bihbetu pahrdewejeem ikdeenas dabbuju dsirdeht, ka dauds Turki jaunâs Testamentes pirkuschî. Scho-gadd (1858) par 3 neddefahm wairal swehtu rakstu effam pahrdewuschî, ne ka zitteem gaddcem par 3 mehnescheem.“ Nesenn Bihbetu pahrdewejs gahje Turku wakts-nammam garram. Saldats wai-zaja: „Woi jums Turku grahmatas pahrdohdamas?“ — „Man irr gan swehti raksti pahrdohdami.“ — „Nu parahdat.“ — Bihbetu nefesjs wianam pasneedse tohs 4 Ewangeliumus, Turku wallodâ pahrtullotus. Un saldats ar leelu preeku scho grahmatu nopirke. Zits Bihbeles pahrdewejs pakawejahs ikdeenas kahdas stundas bohte, itt sawu pee Turku ministera pils, tur fw. rakstus pahrdohdams. Kahdu deen atnahze arri Turku seewischkis, panehme Bihbeli rohkâs un wajajaja, par kahdahm leetahm tur effoh rakstihis. Gan Bihbetu pahrdewejs teize un stahstija, bet feewa to ne sapratte un luhdse, lai atwehloht to grahmatu kahdam Turku lungam parahdiht; luhgschoht, lai tas kahdu gabbalinu preekschâ lassitu. Grahmatu pahrdewejs to atwehleja. Turks Bihbeli panehmis, to kahdu brihtinu schkirstija, tad feewai atdewe, faz-zidams: „Schi grahmata jums ne derr, jo ta irr netizzigu grahmata.“ — „Nu kas tad tur stahw rakstihis?“ — „To jums ne wajajag sannaht, ta irr — lâ jaw fazziju — netizzigu grahmata.“ — „Woi tur naw no Jesus Kristus rakstihis?“ — „Turks us tam itt ne lo ne atbildeja, bet grahmatu atschekhris atkal lassija. Behz kahda brihscha feewa atkal wajajaja: „Woi tur naw no Jesus Kristus rakstihis?“ — „Irr gan, bet kapehz to gribbeet sannaht?“ — „Ja tur no Jesus Kristus atrohnahs, tad to labprahht pirkshu.“ — „Woi mahleet las-

Par Deewa wahrdeem Turku semmê.

No beidsama karee mums semme un laudis labbi pasihstami. Toreis, kad karee breefmas trakkoja,

siht?" — „Do gan ne prohtu, bet luhgſchu lahdu lai man preeſſchâ laffa.“ — Ar ſcheem wahrdeem feewa Biſhbeli panchme, aiſgahje pee pahrdeweja un tam pagehretu maſſu eedewuſi, ſteidsahs preeka pilna us mahjahm.

Utraitnu fadedsinaſchana.

Indijeri ſawus mirruſchus tâ ne aproht, kâ pee mums to darra, bet wianni tohs fadedsina, un ja tas warr buht, wiſſus pee lahdas uppes. Kad lahdâ lohti faſlimſt, tad wianna raddi to idneſſ pee Ganges uppes, noleek to us ſemmes tâ, kâ wianna lahdas uhdeni ſtahw, un leek to kâ gulleht, kamehr tas nomirſt. Kad tas irr nomirſi, tad wianna libkis us ſahrtu pelndâ teek fadedsinahts. Janu lahdâ atraitne libdi ar ſawu nomirruſchu wihru grihb fadedsinatees, tad to par lohti augſtu leetu turr, un wiſſi raddi un peederrigi fallâ, kâ nu wianna ar ſawu wihru teeſſham debbefis effoht nahkuſi. Dauds feewas to tizz, un grihbendamâ ſawu wihru no muhſchigahm elles-leefmahm izglabht, tahs leek ſewi ar preeku dſihwas fadedsinatees. Katra atraitne, kâ ar labbu prahtu ſewi leek fadedsinatees, teek no preeſtera us ſahrtu pawaddita, ſahrtam ſeptinreis apfahrt weſta, un kad wianna us malkas-ſahrtu irr uſkabhufe, nogulſtahs ta kreifâ puffâ ſawam nomirruſcham wihrum un apker ar ſawu rohlu wianna galwu; tad us ab-

beem lihkeem wehl ſakrauj leelu gubbu ſchaggaru, usleij ſweeſtu, un tad weens no wiannu behrneem woi lahdâ raddineekâ to ſahrtu eededsina. Tee zitti, kâ apfahrt ſtahw, puhſch trummetes, ſitt bungas un darra zittu leelu trokſni, un pehz pahru azzumirkteem irr abbi lihki pelndâ pahrwehrſti. Indi-jeri ſchahdu fadedsinaſchannu ſauz par preeſſchelli.

R. U.

Zauna ſinna.

Greekeru ſemmè, Altenes pilfatâ, jaw preeſſch 20 gaddem kriſtigas dwehſeles meitenu ſkohlâ eezehle, kur pehrnajâ gaddâ 600 meitenes ſkohlâ gahjuſchas. Bes ſchis irr wehl weena meitenu ſkohlâ un arri bahriau namâ, ko patte kehneene pahrfkatta un apgahda. Tapat arri puiſenu ſkohlâs effoht behrnu papilnam. — — —

Sluddinaſchanas.

Kuldigas kaupmannis **Herz Fabians Danzigers** usaijina wiſſus — kam wianna naudas-zeddeles (ſihmes) irr, kurras tas pehrngadd ſihkas-naudas truhkuma labbad isdewis — peeminnetas zeddeles triju neddeku ſar-pâ prett naudu eemaiſiht, jo wehlak tahs zeddeles ne buhs wairâ geldigas un ne taps naudas weeta nemtas.

Kuldigâ, 11tâ Zuhni 1860.

2

H. F. Danzigers.

Zamâ 18tâ Zuhni irr us Ribgas zetta maks (Portemonnaie) ar naudu atraitſ. Tas, kam ſchis maks peederr, warr to prett ſkaidrahm peerahdiſchannahm pee kaupras muſſchas (appalſch Meſchotines) rentes-kuuga dabhuht.

2

Rabbibas un prezzu tirgus Ribgâ tai 25. Zuhni un Keepajâ tai 25. Zuhni 1860 gaddâ.

M a f f a j a p a r :	Ribgâ.		Keepajâ.		M a f f a j a p a r :	Ribgâ.		Keepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Dſchem. (1 puhru) rudſu 165 libdi	1	85	1	90	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelfes .	1	10	1	10
1/3 " (1 ") ſweeſchu 425 —	4	50	3	25	1/2 " (20 ") tabaka .	1	25	1	30
1/3 " (1 ") meeſchu 150 —	1	60	1	80	1/2 " (20 ") ſchlihtu appinu	2	75	2	—
1/3 " (1 ") auſu . 120 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") ſchab. zuhtu gall.	2	60	2	20
1/3 " (1 ") ſtruu 160 —	2	—	2	—	1/2 " (20 ") krohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt.	1	80	1	85	1/2 " (20 ") bralka linnu	1	45	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. —	2	50	2	70	1 muzzu linnu ſchſku . . 5,00 libdi	6	50	5	—
1/3 " (1 ") „ ſweeſchu mil.	4	—	3	50	1 " ſſku . . . 9,00 —	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meeſchu putram.	2	50	—	—	10 puddu ſarkanas ſahls . . .	4	80	4	50
10 puddu (1 birkanu) ſeena . . .	3	50	—	—	10 " baltas rupjas ſahls . . .	4	80	4	50
1/2 " (20 mahrz.) ſweeſta . . .	3	50	3	—	10 " " ſmalkas " . . .	4	80	4	50

B r i h w d r i k l e h t .

No juhrmaſſas-gubernements augſtas walbiſchannâs puffes: Collegienrath G. Blacſe, Zentſer. Selganâ, tai 27. Zuhni 1860.

No. 108.